

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

Η ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΘΕΣΗΣ

Η ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΘΕΣΗΣ

Βασικός σκοπός του ελεύθερου ανταγωνισμού είναι η προώθηση μιας ανταγωνιστικής οικονομικής αγοράς και η αποτροπή εμποδίων που μπορούν να τεθούν στην ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς. Τα **άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης** απαγορεύουν τις συμφωνίες που αντιβαίνουν στον ανταγωνισμό και τις εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ των επιχειρήσεων, καθώς και τις καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης. Κάτωθι παρατίθεται μία σύντομη ανάλυση της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης, καθώς και των κατηγοριών των καταχρηστικών συμπεριφορών, κατά παραβίαση του δικαίου του ανταγωνισμού.

Ι. Έννοια δεσπόζουσας θέσης

Δεν υφίσταται κάποιος ορισμός για την έννοια της δεσπόζουσας θέσης στην ενωσιακή νομοθεσία, με αποτέλεσμα να επιχειρείται ο προσδιορισμός της ερμηνείας της τόσο από τη

θεωρία όσο και από τη νομολογία, μέσω των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η έννοια της δεσπόζουσας θέσης ορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην υπόθεση **United Brands**, στην οποία εκφράστηκε η άποψη ότι **η δεσπόζουσα θέση που περιγράφεται στο άρθρο 102 (τότε άρθρο 86) της Συνθήκης αποτελεί την θέση οικονομικής ισχύος που κατέχει μία επιχείρηση, την οποία μπορεί να εκμεταλλευθεί για να αποτρέψει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην σχετική αγορά, καθιστώντας την ικανή να συμπεριφέρεται σε ένα σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους προμηθευτές και εν τέλει τους καταναλωτές της**. Επομένως, βασικό στοιχείο της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης είναι η δυνατότητα που έχει μία επιχείρηση βάσει πραγματικών και νομικών παραγόντων να διαμορφώνει την οικονομική συμπεριφορά της ανεξάρτητα από την οικονομική συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων στην σχετική αγορά

II. Η απαγόρευση κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης – Άρθρο 102 ΣΛΕΕ & Άρθρο 2 Ν. 3959/2011

Κατά το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, είναι **ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά και απαγορεύεται, κατά το μέτρο που δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους εντός της εσωτερικής αγοράς ή σημαντικού τμήματός της.**

Η κατάχρηση αυτή δύναται να συνίσταται ιδίως:

- α) στην άμεση ή έμμεση επιβολή μη δικαίων τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
- β) στον περιορισμό της παραγωγής, της διαθέσεως ή της τεχνολογικής αναπτύξεως επί ζημία των καταναλωτών,
- γ) στην εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδυνάμων παροχών έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,

δ) στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Η καταχρηστική συμπεριφορά μπορεί να διακριθεί σε εκμεταλλευτική και παρεμποδιστική. Ως εκμεταλλευτική κατάχρηση μπορεί να θεωρηθεί η πρακτική διαμόρφωσης τιμών και εν συνεχεία η διαμόρφωση όρων συναλλαγής, ώστε αυτές τελικά να διαφέρουν από αντίστοιχες τιμές ή όρους που ενδεχομένως θα είχαν προκύψει ενόψει επικράτησης συνθηκών ελεύθερου ανταγωνισμού. Παρεμποδιστική συμπεριφορά έναντι των ανταγωνιστών συνήθως επιτυγχάνεται με την συστηματική πώληση σε τιμές κάτω του κόστους, που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα είτε την αποτροπή εισόδου στην αγορά νέων ανταγωνιστών είτε την αποβολή των ήδη υπαρχόντων. Άλλη μία διάκριση των καταχρηστικών συμπεριφορών που μπορεί να εμφανίσει μία δεσπόζουσα επιχείρηση είναι η κατηγοριοποίηση σε **καταχρηστικές συμπεριφορές μη τιμολογιακού και τιμολογιακού χαρακτήρα.**

Στην ελληνική έννομη τάξη, ισχύει και εφαρμόζεται ο **Νόμος 3959/2011** για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, στο δεύτερο άρθρο του οποίου ορίζεται ότι **απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης στο σύνολο ή μέρος της αγοράς της Ελληνικής Επικράτειας**.

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Γενικού Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.